

UCHWAŁA Nr LXIII/388/2024
Rady Miasta Łaskarzew
z dnia 18 marca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Łaskarzew
na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) Rada Miasta Łaskarzew uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Łaskarzew na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łaskarzew.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Leszek Bożek

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej.

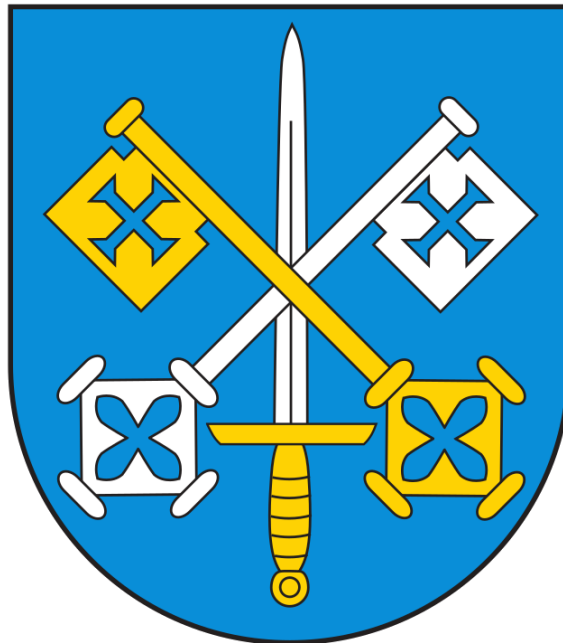
W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Miasta Łaskarzew na lata 2024-2030 wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy miasta Łaskarzew. Niniejszy Program jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu tj. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łaskarzew na lata 2020 – 2023. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową. W związku z powyższym niezbędne jest podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób doznających przemocy oraz sprawców przemocy domowej.

Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 stanowił wytyczne i był inspiracją do utworzenia niniejszego Gminnego Programu, który także będzie realizowany w tym samym okresie w perspektywie 7- letniej.

Przewodniczący Rady Miasta
Leszek Bożek

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LXIII/388/2024
Rady Miasta Łaskarzew
z dnia 18 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
DOMOWEJ DLA MIASTA ŁASKARZEW
NA LATA 2024 – 2030**

Spis treści:

- I.** Wstęp.
- II.** Uzasadnienie wprowadzenia programu .
- III.** Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu.
- IV.** Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.
- V.** Adresaci programu.
- VI.** Realizatorzy programu.
- VII.** Diagnoza środowiska.
- VIII.** Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu.
- IX.** Zagrożenia realizacji programu.
- X.** Cele programu.
- XI.** Harmonogram realizacji programu.
- XII.** Przewidywane efekty i rezultaty.
- XIII.** Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację programu.

I. Wstęp

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona ofiar przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizacji ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym przemocą oraz profilaktykę i edukację mieszkańców miasta Łaskarzew.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Mieście Łaskarzew ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2024-2030, w miarę potrzeb mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Na zjawisko przemocy domowej można patrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z przyczyn osobistych, z frustracji, stresu, z uzależnienia, z zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” często łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety.

Zjawisko przemocy domowej, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

Miasto Łaskarzew od kilkunastu lat podejmuje liczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są one skierowane zarówno do osób doznających przemocy (pomocowe), jak i do osób stosujących przemoc (interwencyjne). Jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w ramach, którego funkcjonują grupy diagnostyczno – pomocowe.

Odbywają się też liczne szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy, w tym dla pracowników „pierwszego kontaktu” m.in. pracowników socjalnych, policjantów, nauczycieli, pracowników ochrony zdrowia, pedagogów szkolnych i psychologów. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy domowej stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Mieście Łaskarzew. Konieczne jest zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób

doznających przemocy jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej.

II Uzasadnienie wprowadzenia programu

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przemocy Domowej wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy miasta Łaskarzew. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

III Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Miasta Łaskarzew na lata 2024 – 2030 realizowany będzie także w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy domowej.

Akty prawa

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

IV. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Na potrzeby niniejszego dokumentu można przyjąć definicję, w świetle której przemoc definiowana jest jako celowe działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił, narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując jej cierpienia i szkody psychiczne bądź fizyczne. Charakteryzuje się ona następującymi cechami:

- ma charakter intencjonalny, co oznacza, że działania sprawcy są świadome i celowe, służą uzyskaniu kontroli i bezwzględnego posłuszeństwa;
- jest rodzajem relacji, charakteryzującej się przewagą sprawcy nad ofiarą, przy czym ta przewaga może mieć charakter psychiczny, fizyczny, ekonomiczny, społeczny czy kulturowy oraz sprzyja poczuciu bezkarności sprawcy i zarazem bezradności ofiary;
- jest relacją, w której sprawca podejmując działania lub zaniechując ich, narusza prawa i dobra osobiste ofiary, takie jak prawo do szacunku, ochrony zdrowia czy kontaktów z rodziną;
- powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby doznającej przemocy.

Szczególny przypadek stanowi przemoc domowa – przede wszystkim z tego względu, że zachodzi najczęściej pomiędzy bliskimi sobie osobami, stając się niejednokrotnie elementem ich codziennego życia. Definicja ustawowa przemocy domowej została zawarta w art. 2 ust 1 pkt 1) *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. W jej świetle stanowi ona jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W punktach 2) i 3) ww. ustawy zdefiniowano natomiast osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc domową. W świetle tych definicji za osobę doznającą przemocy domowej można uznać następujące osoby, wobec których stosowana jest przemoc domowa:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Osoba stosująca przemoc domową to natomiast osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec wymienionych osób.

Pojęcie przemocy domowej zastąpiło dotychczas stosowane pojęcie przemocy w rodzinie poprzez uchwalenie i wejście w życie *Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw*. Zmiany wprowadzone tą ustawą były gruntowne i dotyczyły wielu wcześniejszych zapisów, co spowodowało konieczność nowego spojrzenia na zjawisko przemocy.

Przemoc domowa może przyjmować różnorodne formy. Są to w szczególności:

- 1) przemoc fizyczna – zwrócona przeciwko fizyczności człowieka, niosąca ryzyko uszkodzenia ciała poprzez takie zachowania jak np.: popychanie, potrząsanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie, rzucanie w kogoś przedmiotami, przypalanie, topienie;
- 2) przemoc psychiczna – zmierzająca do poniżenia ofiary, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości; obejmuje wszystkie działania (z wyjątkiem użycia siły fizycznej), służące obniżeniu poczucia własnej wartości, wywołaniu stanów lękowych i zaburzeń osobowości oraz zahamowania procesu osobistego rozwoju, takie jak np. szantaż emocjonalny, manipulacja, śledzenie, nękanie telefonami, wysyłanie anonimów, nagabywanie;
- 3) przemoc seksualna – polega na zmuszaniu ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej, a także na zachowaniach sprowadzających ją do roli obiektu seksualnego, poprzez np. niechciane dotykanie, szczypienia, klepanie, żarty i gesty upokarzające seksualną naturę drugiej osoby;
- 4) przemoc ekonomiczna – obejmuje działania służące ograniczeniu swobodnego dysponowania pieniędzmi i własnymi dobrami bądź dostępu do dóbr wspólnych; może polegać np. na odbieraniu pieniędzy, kontrolowaniu wydatków, zmuszaniu do proszenia o pieniądze czy uniemożliwianiu podjęcia pracy.

Wśród innych form przemocy można wskazać także zaniedbanie, polegające na nie zaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych osoby; przemoc symboliczną, czyli narzucanie sposobu rozumienia rzeczywistości oraz cyberprzemoc, czyli przemoc z użyciem nowoczesnych technologii, najczęściej telefonów komórkowych i internetu.

V. Adresaci programu

Program adresowany jest do osób i rodzin, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji pozarządowych i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

VI. Realizatorzy programu

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Łaskarzew na lata 2024-2030 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaskarzewie
2. Zespół Interdyscyplinarny w Łaskarzewie
3. Policję;
4. Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień
5. Placówki Oświatowe w mieście Łaskarzew
6. Służbę Zdrowia,;
7. Bibliotekę i Dom Pracy Twórczej „Bajka „
8. Organizacje pozarządowe.

VII. Diagnoza środowiska

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych w ramach programu działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w Mieście Łaskarzew poprzez diagnozę. W tym celu wykorzystano dane sprawozdawcze MOPS, Posterunku Policji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela nr 1

Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Łaskarzewie

„Niebieskie Karty”	Przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 r.	Przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2022 r.
Policja	23	24
MOPS	0	1
Oświata	0	0
Służba zdrowia	2	0

Powyższa tabela obrazuje ilość sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” w rodzinach z terenu miasta Łaskarzew. Powyższe dane wskazują, iż problem przemocy domowej jest coraz częściej ujawniany i osoby pokrzywdzone decydują się na podjęcie działań zmierzających do jego zakończenia. Mają na to wpływ kampanie społeczne, akcje medialne, informacje prasowe i telewizyjne potępiające stosowanie przemocy ale też uświadamiające, że na przemoc nie należy się godzić. Do wszczęcia procedury zobligowani są przedstawiciele policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Z powyższych danych wynika, że w mieście Łaskarzew procedurę „Niebieska Karta” wszczyna głównie Policja w wyniku interwencji domowej.

Pracę grup roboczych, które bezpośrednio pracowały z osobami doznającymi przemocy jak i stosującymi przemoc przedstawia poniższa tabela – obecnie są to grupy diagnostyczne – pomocowe.

Tabela nr 2

Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych

Rok	2021 r.	2022 r.
Liczba Posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	9	5

Liczba utworzonych grup roboczych	18	12
Liczba posiedzeń grup roboczych	24	12

Tabela nr 3

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”

Wyszczególnienie	2021 r.	2022r.
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	18	16
Liczba osób w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty”	36	31
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	18	16
W tym dzieci	1	1

Jak wynika z danych liczbowych procedura „Niebieskie Karty” na przełomie 2021-2022 r. objętych było 34 rodziny. Wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważają kobiety i dzieci (dzieci zwykle jako świadkowie przemocy). W analizowanym okresie żadna z osób doświadczających przemocy nie została umieszczona w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Nie było również przypadku odebrania dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaskarzewie podejmuje szereg działań wspierających, które kierowane są do rodzin przeżywających trudności związane z występowaniem przemocy domowej w formie pracy socjalnej, finansowej, rzeczowej czy usługowej.

Policja jako jednostka w głównej mierze inicjująca wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” prowadzi szereg działań związanych z konsekwencją prawną wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Tabela nr 4

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową oraz kwalifikacji prawnej postępowań karnych.

Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	2018 r.	2019 r.
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	45	52
w tym: kobiety	31	38
mężczyźni	7	3
nieletni	7	11
Liczba sprawców przemocy w rodzinie ogółem	38	41
w tym : kobiety	2	0

mężczyźni nieletni	36 0	41 0
Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu ogółem	30	35
w tym: kobiety	0	0
mężczyźni	30	35
nieletni	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	10	11
Prowadzone postępowania karne:		
-znęcanie się nad rodziną	8	9
-groźby karalne	4	3
-rozpijanie małoletniego	0	0
-uchylanie się od płacenia alimentów	15	17

VIII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

Do pozytywnych czynników umożliwiających realizację Programu należą:

- 1) akty prawne regulujące system przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy domowej;
- 2) dobra współpraca i poparcie działań przez samorząd gminny;
- 3) realizowana procedura „Niebieskiej Karty”;
- 4) dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i dzielnicowych;
- 5) dobra współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych;
- 6) możliwość wsparcia specjalistów w ramach Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego
- 7) podnoszenie kwalifikacji i ciągłe doskonalenie zawodowe osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- 8) zaangażowanie osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- 9) postrzeganie przemocy jako jednego z najpoważniejszych problemów społecznych;
- 10) zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy domowej;
- 11) silne więzi rodzinne.

IX. Zagrożenia realizacji Programu

Do negatywnych czynników utrudniających realizację Programu należą:

- 1) występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich zastosowania w praktyce przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości;
- 2) nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy domowej;
- 3) występowanie w rodzinach patologii (m.in. alkoholizm i przestępczość);
- 4) rozpad więzi rodzinnych;
- 5) niski poziom wiedzy społecznej nt. możliwości korzystania z pomocy;
- 6) brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów;
- 7) bierność świadków przemocy domowej (rodzina, środowisko sąsiedzkie);
- 8) niska skuteczność oddziaływań terapeutycznych wobec osób uzależnionych niewystarczająca skuteczność oddziaływań interwencyjno - motywacyjnych wobec osób stosujących przemoc
- 9) niewystarczająca skuteczność działań związanych z ochroną osób doznających przemocy;

- 10) niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz placówek lecznictwa odwykowego (słaby przepływ informacji – czynnik ludzki, długi termin oczekiwania na miejsce w szpitalu);
- 11) problem wypalenia zawodowego osób/służb realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- 12) brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

X. Cele programu

Cel główny programu: zmniejszenie skali i przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej i tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych i stosujących przemoc oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej		
Współpraca podmiotów w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego	1. Diagnozowanie problemu przemocy domowej.	Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja, MOPS, MKRPAiU
	2. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach	
	3. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym	
	4. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.	
	5. Podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą.	
Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.		
Współpraca podmiotów wskazanych w programie na rzecz skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc.	1. Izolowanie sprawców od ofiar przemocy oraz ochrona przed dalszym krzywdzeniem.	Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja. MOPS, MKRPAiU
	2. Skierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.	
	3. Przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc, nadużywającymi alkoholu w celu zmotywowania ich do podjęcia terapii.	
	4. Informowanie sprawców o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej min. przez materiały informacyjne.	

Cel 3 Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy domowej.		
1. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	1. Prowadzenie pracy socjalnej	Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja. MOPS, MKRPAiU, placówki oświatowe, służba zdrowia, kurator.
	2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego - Terapeutycznego	
	3. Edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw oraz możliwości uzyskania pomocy.	
	4. Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”	
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy.	1. Podejmowanie działań interwencyjnych w ramach procedury „Niebieska Karta”	Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja. MOPS, MKRPAiU, placówki oświatowe, służba zdrowia, kurator.
	2. Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.	
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	Zapewnienie osobie doznającej przemocy bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia.	Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja.
Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową.		
1. Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy domowej.	1. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez: - zamieszczanie informacji na stronie internetowej, tablicach ogłoszeń - rozpowszechnianie ulotek, materiałów informacyjno-edukacyjnych - podnoszenie tematyki przeciwdziałania przemocy na imprezach kulturalnych, imprezach rekreacyjnych i integracyjnych.	Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Policja. MOPS, MKRPAiU, placówki oświatowe, służba zdrowia „Biblioteka, Dom Pracy Twórczej „Bajka”
	2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy min. poprzez organizację zajęć, prelekcji, realizację programów profilaktycznych, organizację wypoczynku z programem profilaktycznym, organizowanie konkursów z profilaktyką.	Realizatorzy: Policja. MOPS, MKRPAiU, placówki oświatowe, służba zdrowia. Biblioteka, Dom Pracy Twórczej „Bajka”
	3. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży	MKRPAiU, placówki oświatowe, Biblioteka, Dom Pracy Twórczej „Bajka”

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań.		
Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej	1. Uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.	Zespół Interdyscyplinarny, Policja, MOPS, MKRPAiU, placówki oświatowe, służba zdrowia, kurator.
	2. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego	

XI. Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie na terenie Miasta Łaskarzew w latach 2024 - 2030. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XII. Przewidywane efekty i rezultaty

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Miasta Łaskarzew na lata 2024-2030 planuje się osiągnąć następujące efekty:

1. Ustawiczne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Łaskarzewie oraz grup diagnostyczno - pomocowych.
2. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy domowej.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak dla osób stosujących przemoc.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawno-moralnych przemocy domowej.
5. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy.
6. Nabycie przez rodziców wiedzy i umiejętności na temat właściwych ról i postaw.
7. Zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Zmiana postaw mieszkańców Miasta Łaskarzew wobec zjawiska przemocy domowej.

XIII. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację Programu

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 stycznia następnego roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaskarzewie do dnia 31 marca następnego roku przedkłada Burmistrzowi Miasta sprawozdanie z realizacji programu.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Miasta Łaskarzew na lata 2024-2030 są środki finansowe z budżetu gminy, środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotacje oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.